

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Delegatura w Białymstoku

LBI-4101-07-07/2012
P/12/127

Białystok, dnia 31 sierpnia 2012 r.

Pan
Jerzy Ryszard Kazimierczak
Powiatowy Inspektor
Nadzoru Budowlanego
w Siemiatyczach

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Na podstawie art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli¹, zwanej dalej „ustawą o NIK”, Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Białymstoku przeprowadziła w Powiatowym Inspektoracie Nadzoru Budowlanego w Siemiatyczach („Inspektoracie”) kontrolę dostępności obiektów użyteczności publicznej dla osób niepełnosprawnych, oddanych do użytkowania na terenie powiatu siemiatyckiego w latach 2009 – 2012 (I półrocze).

W związku z kontrolą, której wyniki przedstawiono w protokole podpisanym 1 sierpnia 2012 r., Najwyższa Izba Kontroli, stosownie do art. 60 ustawy o NIK, przekazuje niniejsze wystąpienie pokontrolne.

Najwyższa Izba Kontroli ocenia negatywnie stan dostosowania obiektów użyteczności publicznej dla osób niepełnosprawnych, w szczególności poruszających się na wózkach inwalidzkich oraz wykonywanie zadań określonych w ustawie z dnia 7 lipca 1994 r. Prawo budowlane² dotyczących kontroli procesu budowlanego. Negatywną ocenę uzasadnia w szczególności:

- dopuszczenie do użytkowania 14 (z 15 skontrolowanych) obiektów użyteczności publicznej niedostosowanych do potrzeb osób niepełnosprawnych, w szczególności poruszających się na wózkach inwalidzkich,
- nieprawidłowe realizowanie zadania określonego w art. 81 ust. 1 pkt 1 lit. c Prawa budowlanego, dotyczącego kontroli zgodności rozwiązań architektoniczno-budowlanych zawartych w dokumentacji projektowej z art. 5 ust. 1 pkt 4 Prawa budowlanego i przepisami techniczno-budowlanymi oraz zasadami

¹ Dz. U. z 2012 r., poz. 82.

² Dz. U. z 2010 r. Nr 243, poz. 1623 ze zm. Ustawa zwana dalej „Prawem budowlanym”.

wiedzy technicznej w zakresie zapewnienia warunków niezbędnych do korzystania z obiektu użyteczności publicznej przez osoby niepełnosprawne,

- niepodejmowanie działań wobec projektantów, którzy wykonali projekty budowlane nie zapewniając, wbrew przepisom art. 5 ust. 1 pkt 4 Prawa budowlanego, osobom niepełnosprawnym warunków niezbędnych do korzystania z obiektów użyteczności publicznej,
- niepodejmowanie działań celem wyeliminowania z obrotu prawnego wadliwych projektów budowlanych, zatwierdzonych w decyzjach o pozwoleniu na budowę przez Starostę Siemiatyckiego,
- niekontrolowanie w obiektach użyteczności publicznej zgodności wykonywanych robót budowlanych z przepisami art. 5 ust. 1 pkt 4 Prawa budowlanego i techniczno-budowlanymi,
- nierzetelne przeprowadzanie kontroli obowiązkowej zakończonej budowy obiektu użyteczności publicznej,
- naruszenie przepisów ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o ochronie danych osobowych³.

1. W Inspektoracie zadania wynikające z prawa budowlanego były wykonywane – w różnej skali – nieprawidłowo, skutkiem czego blisko 93 % skontrolowanych obiektów użyteczności publicznej było niedostosowanych w różnym stopniu dla osób niepełnosprawnych, w szczególności poruszających się na wózkach inwalidzkich:

a) w latach 2009 – 2012 (I półrocze) na obszarze powiatu siemiatyckiego oddano do użytkowania 63 obiekty użyteczności publicznej (60 po wydaniu przez Powiatowego Inspektora Nadzoru Budowlanego w Siemiatyczach pozwolenia na użytkowanie, a trzy na podstawie zgłoszenia), w tym 14 – z 15 kontrolowanych przez NIK⁴ – niedostosowanych, wbrew art. 5 ust. 1 pkt 4 Prawa budowlanego, do korzystania przez osoby niepełnosprawne. W obiektach tych nie były w różnym stopniu spełnione warunki określone w przepisach §§ 16 ust.1, 18 ust.1, 55 ust. 2, 62 ust. 3, 70, 71 ust. 1 i 3, 74, 75 ust. 2, 85 ust. 1 pkt 2 i 86 rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2002 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie⁵:

- siedem obiektów użyteczności publicznej było niedostępnych dla osób niepełnosprawnych, z powodu braku urządzeń technicznych zapewniających takim osobom dostęp do pomieszczeń usytuowanych na wyższych kondygnacjach, lub nieprawidłowego wykonania dojścia i pochylni do budynku⁶,
- siedem obiektów nie było w pełni dostosowanych do potrzeb osób niepełnosprawnych. Stwierdzone odstępstwa od warunków technicznych dotyczyły między innymi braku: pomieszczeń higienicznosanitarnych lub pochylni między lokalami o różnym poziomie podłogi, bądź miejsc parkingowych dla samochodów, z których korzystają osoby niepełnosprawne⁷;

³ Dz. U. z 2002 r. Nr 101, poz. 926 ze zm. Ustawa zwana dalej „ustawą o ochronie danych osobowych”.

⁴ Szczegółowe oględziny obiektów użyteczności publicznej zostały przeprowadzone, na zalecenie NIK, przez Powiatowego Inspektora Nadzoru Budowlanego w Siemiatyczach („PINB”).

⁵ Dz. U. Nr 75, poz. 690 ze zm. Rozporządzenie zwane dalej „rozporządzeniem w sprawie warunków technicznych”.

⁶ Właścicielami dwóch z tych obiektów był samorząd gminny, a jednego samorząd powiatowy.

⁷ Właścicielem dwóch z tych obiektów był samorząd gminny, a jednego miasto Siemiatycze.

- b) nie sprawdzano zgodności rozwiązań architektoniczno-budowlanych zawartych w dokumentacji projektowej z przepisem art. 5 ust. 1 pkt 4 Prawa budowlanego i rozporządzenia w sprawie warunków technicznych oraz zasadami wiedzy technicznej w zakresie zapewnienia warunków niezbędnych do korzystania z obiektu użyteczności publicznej osobom niepełnosprawnym (zadanie wynikające z art. 81 ust. 1 pkt 1 lit. c Prawa budowlanego). W Inspektoracie nie badano projektów budowlanych pod kątem dostępności obiektów dla osób niepełnosprawnych, podczas gdy 10 z 15 analizowanych w trakcie kontroli NIK projektów miało wady w tym zakresie. Mimo stwierdzonych nieprawidłowości w dokumentacji projektowej, Pan Inspektor w stosunku do projektantów nie wszczął postępowania w sprawie wykroczenia z art. 93 pkt 1 Prawa budowlanego oraz wbrew art. 97 ust. 1 w związku z art. 95 pkt 4 Prawa budowlanego, nie złożył wniosków do właściwego organu samorządu zawodowego o wszczęcie postępowania w sprawie odpowiedzialności zawodowej w budownictwie. Nie skorzystał Pan też z możliwości jaką daje art. 84b ust. 3 Prawa budowlanego i nie wystąpił do Wojewody Podlaskiego o wznowienie postępowania lub stwierdzenie nieważności 10 decyzji o pozwoleniu na budowę (wydanych przez Starostę Siemiatyckiego) dotyczących niedostosowanych – na etapie projektowania i w konsekwencji na etapie realizacji – obiektów: handlowo-usługowych, kultury fizycznej, opieki medycznej oraz obiektu biurowego, szkolnego i hotelowego;
- c) nie kontrolowano wykonywanych robót budowlanych pod względem ich zgodności z przepisami art. 5 ust. 1 pkt 4 Prawa budowlanego i techniczno-budowlanymi, choć stanowi to zadanie nadzoru budowlanego, określone w przepisach art. 84 ust. 1 pkt 1 i art. 84a ust. 1 pkt 1 Prawa budowlanego. Nie zakwestionowano bowiem niedostosowania do potrzeb osób niepełnosprawnych dwóch (z 15 analizowanych przez NIK) obiektów objętych kontrolą PINB w ramach sprawdzania zgodności wykonywanych robót z przepisami prawa budowlanego, projektem budowlanym i warunkami określonymi w decyzji o pozwoleniu na budowę;
- d) nierzetelnie przeprowadzano kontrole obowiązkowe zakończonej budowy obiektu użyteczności publicznej. We wszystkich protokołach podano, że obiekty zostały wybudowane zgodnie z projektem architektoniczno-budowlanym, natomiast ponowne kontrole tych samych obiektów przeprowadzone, na zlecenie NIK, przez PINB wykazały, że 14 (93,3%) z nich było w różnym stopniu niedostosowanych do potrzeb osób niepełnosprawnych, w tym cztery obiekty wybudowano z istotnymi odstępstwami od zatwierdzonych projektów.
2. Nieprawidłowo wykonywano obowiązki wynikające z przepisów ustawy o ochronie danych osobowych. Dopiero w trakcie kontroli NIK dokonano zgłoszenia zbioru danych osobowych do rejestracji Generalnemu Inspektorowi Ochrony Danych Osobowych (obowiązek wynikający z art. 40 powołanej ustawy), mimo że dane osobowe zawarte w prowadzonych ewidencjach gromadzono od 2003 roku. Przy tym, Pan Inspektor wprowadził w błąd Generalnego Inspektora podając w zgłoszeniu nieprawdziwą informację, że została opracowana i wdrożona w Inspektoracie „Polityka bezpieczeństwa”, o której stanowi § 3 ust. 1 i § 4 rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 29 kwietnia 2004 r. w sprawie

dokumentacji przetwarzania danych osobowych oraz warunków technicznych i organizacyjnych, jakim powinny odpowiadać urządzenia i systemy informatyczne służące do przetwarzania danych osobowych. Do zakończenia kontroli NIK, ten dokument nie został opracowany.

Przedstawiając powyższe oceny i uwagi, Najwyższa Izba Kontroli wnosi o:

- 1) sprawdzanie dokumentacji projektowej w zakresie zapewnienia warunków do korzystania z obiektów użyteczności publicznej przez osoby niepełnosprawne, w szczególności poruszające się na wózkach inwalidzkich;
- 2) przeanalizowanie dokumentacji projektowej i w przypadku zaistnienia ustawowych przesłanek, wszczęcie postępowań w sprawie wykroczeń z art. 93 pkt 1 Prawa budowlanego oraz skierowanie wniosków do właściwego organu samorządu zawodowego o wszczęcie postępowania w sprawie odpowiedzialności zawodowej w budownictwie, stosownie do przepisu art. 97 ust. 1 Prawa budowlanego;
- 3) występowanie o wznowienie postępowania lub stwierdzenie nieważności decyzji o pozwoleniu na budowę, w przypadku projektów budowlanych opracowanych z naruszeniem art. 5 ust. 1 pkt 4 Prawa budowlanego;
- 4) kontrolowanie w obiektach użyteczności publicznej zgodności wykonywania robót budowlanych z art. 5 ust. 1 pkt 4 Prawa budowlanego i przepisami techniczno-budowlanymi;
- 5) rzetelne przeprowadzanie kontroli obowiązkowej zakończonej budowy obiektów użyteczności publicznej;
- 6) opracowanie i wdrożenie w Inspektoracie Polityki bezpieczeństwa dotyczącej ochrony danych osobowych.

* * *

Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Białymstoku, na podstawie art. 62 ust. 1 ustawy o NIK, oczekuje przedstawienia przez Pana Inspektora, w terminie 30 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, informacji o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosków, bądź o działaniach podjętych w celu realizacji wniosków lub przyczynach niepodjęcia takich działań.

Zgodnie z treścią art. 61 ust. 1 ustawy o NIK, w terminie 7 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia, przysługuje Panu Inspektorowi prawo zgłoszenia na piśmie do dyrektora Delegatury NIK w Białymstoku umotywowanych zastrzeżeń w sprawie ocen, uwag i wniosków zawartych w tym wystąpieniu. W razie zgłoszenia zastrzeżeń, zgodnie z art. 62 ust. 2 ustawy o NIK, termin nadesłania informacji, o którym wyżej mowa, liczy się od dnia otrzymania ostatecznej uchwały właściwej komisji NIK.

p.o. DYREKTORA DELEGATURY
Najwyższej Izby Kontroli
w Białymstoku
Barbara Chylińska